

EESTI TEADUSTE AKADEEMIA
ESTONIAN ACADEMY OF SCIENCES
ENERGEETIKANÕUKOGU

KOOSOLEKU PROTOKOLL nr 2/2011 (33)

Tallinn
Algus kell 14.00, lõpp kell 16.05

13. aprill 2011

Juhatas Arvi Hamburg
Protokollis Siiri Jakobson

Koosolekust võtsid osa nõukogu liikmed: Arvi Hamburg, Lembit Krumm, Endel Lippmaa, Enn Lust, Leo Mõtus, Leevi Mölder, Arvo Ots, Anto Raukas, Ülo Rudi, Andres Siirde, Mati Valdma, Mihkel Veiderma

Puudusid: Alo Adamson, Rein Küttner ja Tiit Kallaste (etteteatamisega)

Päevakorras:

1. Informatsioon Energeetikanõukogu tööst ja TA juhatuse korralduslikest otsustest
2. Energeetikanõukogu aseesimehe valimine
3. Energeetikanõukogu põhikiri
4. 2011. aasta tööplaan
5. Kohalalgatatu

1. Informatsioon Energeetikanõukogu tööst ja TA juhatuse korralduslikest otsustest

Nõukogu esimees Arvi Hamburg meenutas Energeetikanõukogu ajalugu ning esitas koosolekute, arutatud teemade ja otsuste statistika (vaata lisa 1).

Järgnes informatsioon Energeetikanõukoguga seotud aruteludest Eesti Teaduste Akadeemia juhatuse käesoleva aasta 25. jaanuari, 8. märtsi ja 5. aprilli koosolekutel.

TA juhatus kinnitas 5. aprillil Energeetikanõukogu põhikirja koos istungil tehtud ettepanekutega (vaata lisa 2).

Kuulanud ära A. Hamburgi informatsiooni Energeetikanõukogu **otsustas**:

- 1.1. Eesti TA Energeetikanõukogu liikmed avaldavad tänu nõukogu senistele esimeestele **Mihkel Veidermale** ja **Endel Lippmaale**.

2. Nõukogu aseesimehe valimine

Pärast arutelu pidasid nõukogu liikmed vajalikuks valida 1 aseesimees. Kandidaatideks esitati Leo Mõtus ja Enn Lust. Hääletuse tulemusena said kandidaadid hääli järgnevalt:

Leo Mõtus – 2

Enn Lust – 7

Nõukogu **o t s u s t a s**:

- 2.1. Energeetikanõukogu aseesimeheks nimetada **Enn Lust**.

3. Nõukogu põhikiri

Arvi Hamburg tutvustas lühidalt Energeetikanõukogu põhikirja projekti, mis oli eelnevat ka nõukogu liikmetele tutvumiseks välja saadetud. Arutleti vajalike paranduste ja täienduste üle (eriti nõukogu tegevusvaldkondade ja töökorralduse osas). Lähtuvalt TA juhatuse koosolekul tehtud ettepanekutest ja nõukogu liikmete arvamustest nõukogu **o t s u s t a s**:

- 3.1. Riigi energiamajanduse optimaalne ja jätkusuutlik arendamine eeldab energeetika toimimise ja tema mõjude tervikaanlüüsi ja vastavate uuringute ning arendustööde teostamist,
- 3.2. toetada analüütilise keskuse loomist Eesti TA juurde, kus on käsitletakse komplekselt ka riigi energiamajandust
- 3.3. vormistada põhikirja korrigeeritud versioon ja saata nõukogu liikmetele 18. aprilliks. Nõukogu liikmed esitavad redaktsioonilised parandused 25. aprilliks Energeetikanõukogu põhikirja lõplik versioon vt lisa 3.

4. 2011. aasta tööplaan

Arvi Hamburg esitas teemade loendi valikuks Energeetikanõukogu 2011. aasta tööplaani koostamiseks:

- Energiamaajanduse- (ENMAK) ja Elektrimajanduse arengukava (ELMAK)
- Energiabilanss – fossiilsed kütused ja taastuvad energiaallikad
- Eesti energeetika seisund rahvusvahelisel skaalal (rahvusvaheliste organisatsioonide analüüsid (WEC))
- Energiajulgeolek- võimalikud ohud, nende esinemise tõenäosus, ennetusmeetmete põhjendatus
- Energeetikateaduse seis, vajadus ja rahastamine

- Energiatehnoloogia programm- optimaalsus, ootavad lahendid
- Põlevkivienergeetika- ressurss, kasutusvaldkonnad
- Energiasääst- tehnoloogiad, tervikahela optimeerimine

Arutelu tulemusena selgusid tähtsamad teemad, millede arutelu toimub 2011. aastal Energeetikanõukogu **o t s u s t a s**:

- 4.1. 2011. aastal toimub Energeetikanõukogu kolm korralist koosolekut
- 4.2. Igal koosolekul käsitletakse ühte põhiteemat, mille valmistavad ette nõukogu liikmed
- 4.3. Koosolekud toimuvad:
 - „Elektrisüsteemi toimimine/tootmise struktuur“, 19. mai, M. Valdma, A. Siirde, A. Hamburg;
 - „Põlevkivienergeetika – põlevkivikeemia“, 13. oktoober, A. Siirde;
 - „Inseneriteadused“, 09. detsember, A. Hamburg

5. Kohalalgatatu

- Endel Lippmaa tundis muret Euroopa Komisjoni võimaliku trahvi pärast Eesti ettevõtete CO₂ saastekvootide tasaarvelduse tegematajätmise pärast. Nõukogu liikmed nõustusid tema seisukohtadega ja pidasid vajalikuks teha Vabariigi Valitsusele vastavasisuline pöördumine. Energeetikanõukogu sellekohase seisukoha väljatöötamine tehti ülesandeks Andres Siirdele (vt lisa 4).
- Samuti märkis Endel Lippmaa, et Kyoto protokoll, millega sätestati õiguslikult siduvad meetmed kasvuhoonegaaside heitkoguste vähendamiseks, aegub 2012. aastal. Mehhikos 29. novembrist kuni 10. detsembrini 2010 toimunud Cancuni kliimakonverentsil tehti järjekordne ebaõnnestunud katse koostada uus ülemaailmne kliimamuutusi vältiv kliimakokkulepe. Uuest ÜRO poolt kehtestatud finantsreeglistikust on juba keeldunud ÜRO vetoriikidest Venemaa ja Hiina ja mitmed teised suured riigid, nagu Jaapan, Kanada ja Türgi.
- Arutati ka Energeetikanõukogu liikmelisuse küsimusi. A. Hamburgile tehti ülesandeks ette valmistada järgmiseks koosolekuks Energeetikanõukogu liikme statuut

Energeetikanõukogu esimees

Arvi Hamburg

Protokollija

Siiri Jakobson

Lisa 1

Eesti Teaduste Akadeemia Energeetikanõukogu järjepidevus

Põlevkivinõukogu (asutati 02. aprill 1991) kujundamine teaduslikuks energeetikanõukoguks

- **Eesti Teaduste Akadeemia Energeetikanõukogu (TA EN) moodustamine otsustati Eesti Teaduste Akadeemia Üldkogul 16. detsembril 1998. aastal. (Eesti energeetika arengustrateegiast)**
- **Energeetikanõukogu asutati ja komplekteeriti TA juhatuse otsusega 9. märtsil 1999. aastal. (eessõna "teaduslik" puudub)**

Esimees akad Mihkel Veiderma

Aseesimees Boris Tamm ja Ilmar Öpik lahkunud

Energeetikanõukogu ülesandeks on analüüsida Eesti energiasüsteemi arengustrateegiat, arutada energeetika-alaseid teaduslik-tehnilisi probleeme, kuulata aruandeid uurimis- ja arendustööde tulemustest, teha oma seisukohad teatavaks TA, teadus- ja arendusasutustele, riiklikele struktuuridele ja erafirmadele

ENERGEETIKANÕUKOGU KOOSOLEKUD 1999-2011

TOIMUMISE AASTA	KOOSOLEKUTE ARV ANTUD AASTAL
1999	4
2000	3
2001	1
2002	4
2003	2
2004	1
2005	2
2006	2
2007	3
2008	3
2009	2
2010	4
2011	1

Nõukogu tegevuse ajal 12.02 1999-18. 01. 2011 on toimunud 32 koosolekut

- üks laiendatud koosolek (04. 02. 2000),
- Informaatika ja tehnikateaduse osakonnaga ühisnõupidamine (31. 03. 2003),
- väljasõiduistung Haapsalus(26. 09. 2003)

- erakorraline (18. 09. 2007),
- TA ja EE kohtumine (21. 01. 2002)

ENERGEETIKANÕUKOGU KOOSOLEKUTE TEEMAD

Seaduste eelnõud	Taastuvad energiaallikad	Põlevkivi varud	Elektriturg	EL ja Eesti energeetika	Maksud	Tehnoloogia, õli tootmine	Erastamine	Projektid	Üldised strateegilised põhimõtted
2000		2000					2000 NRG		
		2001			2001		2001 NRG		
2002									2002 - 2
2003							2003 Läänemaa		2003 ENMAK
			2004						2004
	2005					2005			
		2006							2006 ELMAK
		2007						2007 Nord Stream	
				2008		2008			2008
							2009 EE Börs		2009
						2010			2010 - 3

1999

Protokoll 12.02.1999

TEEMA: Teadusliku energeetikanõukogu komplekteerimine

OTSUS:

1. Kooskõlas ETA üldkogu otsusega 16.12.1998.a. kujundada ETA Bioloogia, Geoloogia ja Keemia Osakonna juures olev põlevkivinõukogu ümber Teaduste Akadeemia juures olevaks teaduslikuks energeetikanõukoguks. Koplekteerida järgnevalt nõukogu:

esimees – ak. Mihkel Veiderma;
 aseesimees – ak. Boris Tamm; liikmed: A.Adamson, T.Kallaste, ak. L.Krumm, ak. E.Lippmaa, prof. L.Mölder, ak. A.Ots, ak. A.Raukas, Ü.Rudi, Prof. M.Valdma, ak. I.Öpik.

Selline koosseis esitada kinnitamiseks ETA juhatusele.

Protokoll nr 1 /17.03.1999

TEEMAD: 1. Nõukogu töökorraldus; 2. Ettevalmistus soojuse-ja elektri kombineeritud tootmise alaseks seminariks

OTSUSED: Otsuseid ei võetud vastu. Toimus diskussioon.

Protokoll nr 2/ 09.03.1999

TEEMA: Põlevkivinõukogu reorganiseerimisest Energeetikanõukoguks

OTSUSED:

1. Luua Akadeemia juhatuse juurde energeetikanõukogu, määrates selle ülesandeks analüüsida Eesti energiavarustusega seotud teaduslik-tehnilisi probleeme ning töötada välja ettepanekui Eesti energiasüsteemi täpsustamiseks ja täiustamiseks./punkt 1
2. Moodustada ETA juhatuse juures olev energeetikanõukog järgmises koosseisus:
esimees – ak. Mihkel Veiderma; aseesimees – ak. Boris Tamm; liikmed: A.Adamson, T.Kallaste, ak. L.Krumm, ak. E.Lippmaa, prof. L.Mölder, ak. A.Ots, ak. A.Raukas, Ü.Rudi, Prof. M.Valdma, ak. I.Öpik./punkt 2
3. Ülesannete ülemineku tõttu käesoleva otsusega loodud energeetikanõukogule lugeda Akadeemia põlevkivinõukogu volitused lõppenuks./punkt nr 3

Protokoll nr 3/20.04.1999

TEEMA: Energeetikanõukogu koosseisu täiendamisest

OTSUS: Kinnitada täiendavalt ETA energeetikanõukogu liikmeks Arvi Hamburg, Majandusministeeriumi kantsler

2000

Protokoll 24.11.2000

TEEMA: Energiaseaduse muutmise seaduse eelnõu

OTSUS: Eelnõu esitamise põhiliseks eesmärgiks on vastuolude kõrvaldamine kehtiva energiaseaduse ja teiste hiljem vastuvõetud seaduste ning praktikas aja jooksul tekkinud vajaduste vahel. Eelnõu ette pole seatud ülesannet energiaalase seadusandluse kohest vastavusseviimist Euroopa Liidu vastavate aktidega. /punkt 1

Järgneb 15 nõukogu soovitus (ei hakanud ümber trükkima)

Protokoll 26.06.2000

TEEMA: Läbirääkimiste tulemustest AS Narva Elektri jaamad NRG Energy'le erastamise alal/R. Vare ettekanne

OTSUS: Energeetikanõukogu ei toeta AS Narva Elektri jaamad erastamist Vabariigi Valitsusele esitatud NRG Energy ettepanekute alusel / punkt 4(ära on toodud 7 põhjust koos kirjeldusega)

Protokoll 04.02.2000 laiendatud koosolek

TEEMA: Põlevkivivarude ja kaevandamine

OTSUSED:

- Kehtivate geoloogiliste, majanduslike ja keskkonnanõu kriteeriumide alusel määratud põlevkivi aktiivne varu on piiratud ega võimalda oluliselt põlevkivi kaevandamist laiendada;

- Mistahes uute projektide läbivaatamisele põlevkivi kasutamise sfääris peab kaasnema tehnilis-majanduslik, sotsiaalne ja keskkonnanohiu põhjalik analüüs nii projekti enese kui ka selle põlevkiviga kindlustamise osas;
- Põlevkivi passiivse varu üleviimine aktiivse tarbevaru kategooriasse eeldab vastavate kriteeriumide muutmise eelnevat põhjendamist kogu tootmistsükli analüüsi alusel;
- Põlevkivi kaevandamisel tuleb selle varu täielikumalt kasutada: väljama varu kaevanduse sulgemisel, vähendama põlevkivi kadu kaevandamisel ja rikastamisel;
- Vähendamaks elektrienergia tootmise sesoonse kõikumise halvavat mõju põlevkivi kaevandamise korraldusele pidada vajalikuks lahendada ettevõtete koostöös vastav optimeerimisülesanne.

2001

Protokoll 25.05.2001

TEEMAD: 1. Narva elektrijaamade erastamise olukord. 2. Keskkonnamaksud energeetikakompleksis. 3. Erinevate tarbijate vajadused põlevkiviturul

OTSUSED:

1. Pöörduda Vabariigi Valitsuse poole ettepanekuga läbi vaadata AS-de Narva Elektri jaamade ja Eesti Põlevkivi erastamiseks ettevalmistatavad lepingud vältimaks nendes riigile kahjutoovaid ja energia vaba turgu eiravaid tingimusi, energiakompleksi erastamise tingimused aga avalikustada. / punkt 1
 2. Keskkonnamaksudel oluline roll keskkonna seisundi parandamisel ja majanduse korrastamisel vastavalt Euroopa Liidu reeglitele. / punkt 2
 3. Pöörduda Keskkonnaministeeriumi, Rahandusministeeriumi ja Majandusministeeriumi poole ettepanekuga käivitada operatiivselt kompleksuuring keskkonnamaksude määrade väljatöötamiseks/ punkt 2
 4. Riigi osaluse säilitamist põlevkiviresursi jaotamisel praeguste ja ka uute tarbijate vahel/ punkt 3 nr 1
 5. NRG lepingus tagada põlevkiviresursi kasutamisevõimalus ka õlikivitarbijatele /punkt 3 nr 2
 6. Kaevanduse sulgemisel arvestada teiste tarbijate vajadustega ja ka võimaliku sooviga erastada kaevandusi õlikivi tootmise jätkamiseks/ punkt 3 nr 3
 7. Õlikivi tootmisel tekkiva küttekivi realiseerimise reguleerimist / punkt 3 nr 4
- Edastada arutelu tulemused abinõude rakendamiseks ja vastava uuringu finantseerimiseks Majandusministeeriumile.

2002

Protokoll 21.01.2002 TA ja EE esindajate kohtumine

TEEMA: TA ja EE vaheline koostöö

OTSUSED:

1. G.Okk: vajadus Eestisse luua WECi alamkomitee
2. J.Engelbrecht: kaasata EE esindajaid teadusprojektide hindamiskomisjonidesse, et saada hinnang energeetika-alaste taotluste praktilisest otstarbekusest
3. EE toetab TAT teadus- ja arendusstipendiumide väljaandmisel
4. Eestis erinevate osapoolte huvid energeetikas on sedavõrd erinevad, et on vaja rahvuslikku kokkulepet energeetika tuleviku suhtes. Selleks on eelkõige vaja koostada Eesti energeetika arengukava.

Protokoll nr 1/ 15.02.2002

TEEMA: Olukord Eesti Energiasektoris seoses nn NRG lepingu lõpetamisega ja energeetika tuleviku kavandamisega

OTSUSED toodud koosoleku 3 punktis:

1. NRG lepingu lõpetamine annab võimaluse tuua Eesti energeetika probleemide läbitöötamise ja arengukava kujundamise suletusest avalikule arutelule. ETA energeetikanõukogu deklareerib oma valmisolekut anda jätkuvalt oma panus sellesse protsessi.
2. Nõukogu leiab, et Riigikogus 1997.a. vastuvõetud Energiaseadus, 1998 .a. ratifitseeritud Euroopa Energia Harta ning heaks kiidetud Kütuse ja energiamajanduse pikaajaline riiklik arengukava olid heaks aluseks kaasaegse energiapoliitika kujundamisel Eestis.
3. Elektri jaamade põhiseadmete tööressurs on nüüdseks ammendumas. Seoses sellega aktualiseerub teiste energiaallikate turule tulek.
4. Esmajärguline ülesanne: riikliku energeetika arengukava /aastani 2020/ loomine Arengukava peaks kinnitama Riigikogu.

OLULISEMAD PÕHIMÕTTED MIDA NÕUKOGU PEAB VAJALIKUKS ENERGEETIKA ARENGUKAVA KOOSTAMISEL:

- energiasektori ümberkujundamine vastavalt EL energiapoliitikale, energiasektori optimaalne struktuur Eestis, energia vaba turu elluviimine;
- põlevkivi ja teiste energiakandjate vahetamine energibilansis, lähtudes võrdlevatest tehnilis-majanduslikest arvestustest ning tagamaks varustuskindlust, keskkonnahoidu ning energia optimaalset hinda;
- keskkonnakasutuse maksustamise optimeerimine, arvestades keskkonnakaitset, majanduslike ja sotsiaalseid aspekte;
- parimate investeerimisskeemide määramine elektri jaamade rekonstrueerimiseks, uute tootmisvõimsuste loomiseks ning energiavõrkude uuendamiseks;

- Eesti energiavõrkude liitumine Läänemeremaade ühendussüsteemiga;
- Suhtumine tuumaenergeetikasse kui võimalikku tulevikuressurssi.

Protokoll nr 2/ 08.05.2002

TEEMA: Majandusministeeriumi küsimustik riikliku kütuse- ja energiamajanduse koostamiseks /Lisa 1

OTSUS:

Esitatud arvamused võeti kokku nõukogu otsuse EESTI ENERGEETIKA ARENGUKAVA KOOSTAMISEST ja VASTUSED MAJANDUSMINISTEERIUMI KÜSIMUSTIKULE ENERGEETIKA ARENGUKAVA KOOSTAMISEKS alusdokumentidena, mis saadeti energeetikanõukogu liikmeile ning peale parandusi vormistati otsuseks /Lisa 2

Protokoll nr 3/ 30.09.2002

TEEMAD: 1. Ülevaade elektrituru seaduse eelnõust/E.Kisel; 2. Arutelu ja seisukohtade kujundamine; 3. Nõukogu edasine tegevus

OTSUSED:

1. Ettepanek: Menetleda Riigikogus elektrituru seadust /samuti vedelkütuse seadust, maagaasi ja kaugkütte seadust/ koos kütuse ja energiamajanduse riikliku arengukavaga 2003.a. alguses või, teha seda siiski varem, jätta seadusest välja pr 76 lg 3, pr 77 lg 4, pr 30 lg 3 p.4. / koosoleku protokoll I osa punkt 2
2. Koosoleku protokoll selles sisalduvate ettepanekutega saata Riigikogu majanduskomisjonile ja Majandusministeeriumile./ koosoleku protokoll I osa punkt 4
3. 3. päevakorra punktis otsustas nõukogu oma järgmisel koosolekul viia läbi kütuse ja energiamajanduse riikliku arengukava eelnõu arutelu/ koosoleku protokoll II

2003

Protokoll 31.03.2003 – energeetikanõukogu ja informaatika ja tehnikateaduste osakonna ühisnõupidamine

TEEMA: Kütuse ja energiamajanduse pikaajalise riikliku arengukava aastani 2015, visiooniga 2030 eelnõu arutamine

OTSUSED:

1. Arvestades energeetika puhul pikka ajalõiku otsustest nende realiseerimiseni peab nõukogu vajalikuks täpsustada elektroenergeetika arengukava omavahel seotult energiaallikate, võimsuste, emissioonide ja investeeringute osas aastani 2010.
2. Vajadus saavutada Vene Föderatsiooniga kokkulepe Narva HEJ toodangu proportsionaalseks jagamiseks riikide vahel.

3. Põhjalikumalt analüüsida elektrituru avamise tulemusi erinevates maades ja töötada läbi 35%-lise vabaturu saavutamiseks vajalikud ülesanded ja mehhanismid.
4. Energeetika peab mahtuma riigi ühtsesse majandus-sotsiaalsesse keskkonda eesmärgiga tagada jätkusuutlik areng ja elanike heaolu.
5. Arengukavas ei ole piisavalt käsitletud energeetikaalast koolitust, teadus- ja arendustegevust ja innovaatikat. Nõukogu peab vajalikuks vastava riikliku programmi loomist ja rakendamist.
6. Arengukava ei haara põlevkivi termilist-keemilist töötlemist põlevkiviõli ja keemiasaaduste tootmiseks seda sidudes ka energeetilise kasutamisega. Nimetatud suund vajab läbitöötamist omaette arengukavas.
7. Arengukava riikliku regulatsiooni kirjeldav osa on valdavalt deklaratiivne.

Protokoll 26.09.2003 Energeetikanõukogu väljasõiduistung Haapsalus

TEEMA: Erastatud elektrivõrguettevõtete kogemused ja areng/A.Veski, A.Puur

OTSUSED:

Energeetikanõukogu ettepanekud MKM-ile ja Keskkonnamin.-ile:

1. Analüüsida ja rakendada abinõud, et kõikidest jaotusvõrkudest väljamüüdava elektri hind kajastaks vajalikke kulutusi võrgus ning ei toimuks äriühingute sees erinevate tegevuste ristsubsideerimist.
2. Kaaluda elektroenergeetika erinevates tegevusharudes investeeritud varade tootluse ühtsete normide ja kriteeriumide kehtestamist .
3. Võtta Läänemaa ja Narva elektrivõrkude erastamisjärgse arengu kogemust arvesse Kütuse- ja energiamajanduse pikaajalise riikliku arengukava eelnõu töiendamisel.

2004

Protokoll nr 1/05.03.2004

TEEMAD: 1. Elektroenergeetika arengustrateegiad ja sellega seotud investeerimiskava; 2. Elektrituru avamine – võimalused, hinnang.

OTSUSED II osa:

Nõukogu teeb ettepaneku täiendada EE arengu- ja investeerimiskava:

1. andmetega põlevkiviressurssi kasutamise ja põlevkivi kaevandamise kohta
 2. andmetega keevkihikatelde evitamisest
 3. elektriinna tõusu prognoosiga nii süsteemisestest tegurite toimel kui ka väliskulude arve
 4. EE ettepanekutega elektritarbe ülejäänud osa/vähemalt 15%/katmise ja reservvõimsuste kohta.
- Samuti visiooniga elektrituru laiema rakendamise mõjust EE tegevusele ja struktuurile.

OTSUSED III osa:

1. Töötada läbi olulise strateegilise ülesandena piisava võimsusega merekaabli rajamine Põhjamaade elektrivõrkudega ühinemiseks, mis loob Eestile võimaluse elektri ostuks-müügiks Soome elektribörsil.
2. Töötada läbi optimaalsed lahendused Eesti varustamiseks maagaasiga EL raamistikus.
3. Kaaluda regionaalsete jaotus- ja müügiettevõtete loomist ja nende erastamist.
4. Läbi vaadata elektrituruseadusesätteid, mis sätestavad kogu elektri tootmise ahelataharava kontserni, piiravad vabatarbijate määratlust ja reguleerivad koostootmisel saadava elektri müügi-ostu tingimusi tootja ja võrguettevõtte vahel.
5. Töötada läbi põlevkiviõli tootmise optimaalsed lahendused ja mahud, sidudes seda energeetikakompleks arenguga.

OTSUSED IV osa:

1. Energiaturu inspeksioonil ja vastavatel ametkondadel analüüsida elektri hinna tõstmise ettepanekut struktuurilt ja põhjendatuselt tarbijate gruppide kaupa seostades seda mõjuga majandusarengule ja elanike taluvusega.
2. MKM-il ja Keskkonnami.-il kokku leppida energeetika ressursi-, keskkonna- ja muude maksude tasakaalustatud strateegias, vältimaks täiendavat suurt survet elektri hinnale.

2005

Protokoll nr 1/ 10.02.2005

TEEMAD: 1.Põlevkivi töötlemise olukorrast ja arengust/J.Purga; 2. Tahke soojuskandja tehnoloogia põlevkivi töötlemiseks/N.Golubev; 3. Energeetikanõukogu töökavast.

OTSUSED teemade 1-2 kohta:

1. Tunnustada põlevkivitöötlemise ettevõtete tööd toodangu suurendamisel ja tootmise täiustamisel
2. Pidada põlevkivi põletamisel põhineva energeetika kõrval tähtsaks ka põlevkiviõli ja küttegaasi kombineeritud tootmise arendamist. Teha ettepanek MKM-le töötada riigi kütuse- ja energiamajanduse pikaajalise arengukava alamprogrammina komplekselt läbi mõlema suuna arengustsenaariumid, seostades neid põlevkivivaru suuruse ja kvaliteedi muutumisega ning kaeveväljade paiknemisega. Lugeda ebaõigeks kavandada riigi kütuse- ja energiamajanduse arengut perioodiks pärast 2010. a ilma mõlema suuna kompleksse läbitöötamiseta. Kui ilmneb vajadus kaasata riiklikke vahendeid õlikompleksi arendamisega seotud investeeringutesse, viia läbi erinevate tehnoloogiliste lahenduste ekspertiis.
3. Teha Keskkonnamin.-le ettepanek vaadata koos MKM-iga läbi riiklik regulatsioon põlevkivivaru kasutamise osas tõstmaks kaevandatavate ettevõtete vastutust varu sihtotstarbelise ja ratsionaalse kasutamise eest.
4. Arendada põlevkivialastes uurimis- ja arendustöodes koostööd teiste põlevkiviresursi omavate maadega, eriti USA-ga, saades teavet nendes toimuvast ja müües meie intellektuaalset teaduslikku ja tehnoloogilist omandit. Paluda TTÜ-l kanda koos ettevõtetega hoolt põlevkivi-alaste uuringute ja arendustööde tugevdamise ja järjepidevuse eest. Paluda TANI kontrollida oma 20.09.2004 otsuse täitmist.

OTSUS teema nr 3 kohta:

1. Nõukogu otsustas võtta järgmiste koosolekute päevakorda taastuva energia ja turba energeetilise kasutamise, seejärel elektroenergeetika riikliku arengukava eelnõu arutamise.

Protokoll nr 2/ 31.03.2005

TEEMAD: 1. Biokütuse ja turba kasutamine soojuse ja elektri tootmiseks/M.Meos, E.Niitlaan;

2. Tuuleenergia kasutamine/ J.Tepp

OTSUSED:

1. Lugeda ressursidelt võimalikuks taastuvate energiaallikate osatähtsuse tõusu 2010.aastaks 5%-ni elektrienergia toodangust, kasutades selleks optimaalsetes suhetes puitu, tuule- ja hüdroenergiat, aga ka turvast.
2. Võttes arvesse, et taastuvate energiaallikate kasutuselevõtt vastab sellekohasele EL ja maailma suundumustele ning sõlmitud kokkulepetele, teiselt poolt aga tõstab elektrienergia hinda tarbijatele ning mõnevõrra komplitseerib põlevkivil põhineva elektrisüsteemi talitust, analüüsida optimaalsete lahenduste leidmiseks sügavamalt erinevate tegurite koosmõju ning täiustada vastavalt riikliku regulatsiooni/seadusandlus, maksu, hinnad jne.
3. Arendada taastuvate energiaallikate kasutamiseks rohkem regionaalset projektipõhist lähenemist, haarates kaasa energiaettevõtted, omavalitsused, võimalikud investorid, kooskõlastades MKM-iga, eriti soojuse ja elektri koostootmise osas.
4. Taotleda turbale tema kasutamiseks energeetikas taastuva energiaallika staatust, vähemalt ressursi loomuliku juurdekasu ulatuses.
5. taastuvate kütuste kasutuselevõtul arendada laiemalt ühiskondlik mehhanismi ja CO₂ emissiooni vähendamise kvootide müüki, lülitada eksporditava küttepuidu turuhinda importijamaas saavutatava CO₂ emissiooni vähenemise maksumus.
6. Puidu ja turba kasutamise osas:
 - 6.1. Analüüsida ja vaadata regiooniti üle puidu ja turba ressursid nende kasutatavuselt energeetika ja keskkonnanahoiu seisukohalt, mitte piirata küteturba kasutust ühe maakonna piiridega ja selle kaevandamist kaevelubades määratud aastaste tootmismahudega, vaid piirata hoopis mäeeralduse pinda, mis võimaldaks soodsatel aastatel koguda varu aastateks, mil ilmastik piirab küteturba tootmist.
 - 6.2. Töötada välja raiejäätmete kogumise ja transpordi süsteem nende kasutamiseks regionaalsetes katlamajades.
 - 6.3. Laiendada võrguettevõtte ostukohustust ka koostootmisjaamades turbast toodetavale elektrienergiale.
7. Soojuse ja elektri koostootmise osas:
 - 7.1. Puidu ja turba kasutamisel eelistada regionaalsete koostootmisjaamade rajamist, sidudes seda piisava soojustarbiga kaugküttepiirkonna olemasoluga.
 - 7.2. Arvestades puidul ja turbal töötavate koostootmisjaamade tagasihoidlikku prognoositavat võimsust/summas kuni 30-40MW/, mitte rakendada nende suhtes bilansivastutust.
 - 7.3. Pidada vajalikuks täiendavalt uurida koostootmisjaamade efektiivsust, talituskindlust, nende õigusi ja kohustusi Eesti tingimustes.
8. Tuuleenergia kasutamises osas:
 - 8.1. Kaaluda Eesti Tuuleenergia Assotsiatsiooni ettepanekut arvestada jooksvalt ostukohustusega

elektrienergia hinnas inflatsioonitegurit.

8.2. Analüüsida sügavamalt tuuleenergia kasutamist elektrienergia varustuskindluse ja mõjude suhtes elektrisüsteemile terviklikult/võrgu arendamine, süsteemi stabiilsus ja reguleerimine, reservvõimsused jne./ , töötada välja kriteeriumid projektide rakendamiseks ja liitumislepingute sõlmimiseks, arvestades sealjuures ka koostööd Baltimaade elektrisüsteemide ühenduses.

9. Pidada vajalikuks viia läbi uuringud ja töötada välja lahendused prügi põletamiseks mitte ainult täiendava energiaressursina, vaid keskkonnameetmena.

10. Kuna tuuleenergia/vähemal määral koostootmisjaamade/ kasutamine süvendab veelgi Eesti elektrisüsteemi nõrka kohta – sobivate elektriyaamade puudumist tippkoormuse katteks, lugeda selliste võimsuste rajamist esmajärguliseks ülesandeks lähema viie aasta jooksul. Praeguse elektrimajanduse arengukava eelnõu põhiversioon on see ette nähtud alles 2015.aastaks.

11. Lugeda väga oluliseks Vene Föderatsiooniga piirilepingu sõlmimine ühe tingimusena saavutada kokkulepe Narva jõe kui piirijõe hüdroressursi /sh Narva HEJ/ ühiseks kasutamiseks vastavalt rahvusvahelisele tavale.

12. Arendada Eestis kompetentsi ja osalust rahvusvahelistes uuringuprojektides taastuvate energiaallikate kasutamiseks, sh elektrienergia salvestamine.

2006

Protokoll nr 1,2/ 17.03.2006

TEEMAD: 1. TTÜ mäeinstituudi uurimistöö – EESTI PÕLEVKIVIRESSURSI KASUTAMISSUUNDADE RIIKLIKU STRATEEGIA ALUSUURINGUD –arutelu; 2 .Informatsioon, koosolekul tõstatud küsimused

OTSUSED teema nr 1 kohta:

1. Arvestades põlevkiviressursi kasutamissuundade riikliku strateegia tähtsust Eesti energiaspektori kui terviku arendamise seisukohalt, pidada oluliseks eelnevad alusuuringud viia läbi põhjalikult ja komplekselt
2. Pidada vajalikuks põlevkiviressursi kasutamissuundade riikliku strateegia alusuuringutes täiendavalt läbi töötada punktides 1-5 püstitatud küsimused
3. Avaldada valmisolekut tegutseda eksperdina Eesti põlevkiviressursi kasutamissuundade riikliku strateegia väljatöötamise järgnevatel faasidel

OTSUSED teema nr 2 kohta:

1. Avaldada meelepaha seoses energeetika kui globaalselt prioriteetse ja Eestile erilise uurimisobjekti väljajätmisega Teadusfondi uurimisobjektide nimistust
2. Pöörduda HTM ja SA Eesti Teadusfondi poole ette näha reaalteaduste ja tehnika ekspertkomisjoni valdkonnas energeetika uurimisobjekt, pidades silmas energeetikat kui teadust energiavarudest ja nende hõivamisest, energia muundamisest, edastamisest ja tarbimisest
3. Informeerida ETA juhatust käesolevates otsusest

Protokoll nr 3/ 5.07.2006

TEEMAD: 1. Elektimajanduse arengukava aastani 2015 eelnõu/A.Leppiman ; 2. Elektimajanduse arengukava tulemusena kujunenud seisukohad/E.Kareda; 3. Läbirääkimised ja seisukohtade kujundamine

OTSUS teema nr 1 kohta:

1. Nõustuda üldjoontes MKM-i poolt esitatud Eesti elektrimajanduse arengukavaga 2015. aastani eelnõuga
2. Soovitada arengukava eelnõu redigeerimisel võtta arvesse käesolevas protokollis esile toodud märkused ja ettepanekud ning töötada vastavad küsimused põhjalikult läbi lähema 1-2 aasta jooksul arengukava edasise täpsustamise eesmärgil
3. Esitada MKM-i energeetikaosakonnale nõukogu liikmete poolt esitatud märkused ja soovitused arengukava eelnõu kohta

OTSUS teema nr 2 kohta:

1. Soovitada Vabariigi Valitsusele viia läbi enne keskkonnamaksu määrade määramist analüüs nende mõjust riigi majandussektorile, inimeste heaolule ning loodushoiule, võttes arvesse ka teiste EL liikmesriikide kogemusi. Energeetikanõukogu on valmis korraldama vastavat arutelu ja osalema sellise analüüsi hindamises

OTSUS teema nr 3 kohta:

1. Võtta teadmiseks informatsioon Lähti eksporditava elektrienergia hinna kohta , aluseks Veidermaa ja Oki kirjavahetus ning Indre Aarna seletus
2. Pidada võimalikuks elektrienergia ekspordi hulgas ja hindadega, mis ei kahjusta Eesti elektrisüsteemi ja elektritarbijate huve

2007

Protokoll nr 1/ 20.06.2007

TEEMA: Mõttevahetus kõigist eelolevatest Eesti energeetika probleemidest Brüsseli kontekstis

OTSUSED:

1. Teha pöördumine Eesti Vabariigi valitsusele CO₂ limiitide küsimuses ja valmistada ette dokumendid, mis Välisministeeriumi kaudu peaksid jõudma kõrgemale juriidilisele tasemel
2. Läänemerre ehitatava gaasijuhtme arutelu jätkata järgmisel koosolekul

Protokoll nr 1 /18.09.2007 (erakorraline koosolek)

TEEMA: Nord Stream AG probleemid, korralise koosoleku päevakorra ettevalmistamine

OTSUSED:

1. Energeetikanõukogu ei pea põhjendatuks Läänemerre ehitatava gaasitoru trassi muutmist
2. Järgmine korraline energeetikanõukogu koosolek toimub oktoobri teises pooles , päevakorras Balti riikide energiatestria eelnõu arutamine ning põlevkivienergeetika probleemid

Protokoll nr 2/ 19.12.2006

TEEMA: Põlevkivi kasutamise riikliku arengukava 2007-2015 tööversiooni arutamine

OTSUSED:

1. Tunnustada põlevkivi kasutamise riikliku strateegia tööversiooni koostamise komisjoni poolt tehtud tööd, paluda Keskkonnamin. Vastavat komisjoni arvestada strateegia järelversioonis protokollis esitatud märkusi ja ettepanekuid
2. Pidada põlevkivi kasutamise prioriteetseks suunaks elektrienergia tootmist eesmärgiga tagada pikemas ajalisel perspektiivis varustuskindlus ja energiaalane julgeolek
3. Lugeda suuremahulist põlevkiviõli väärtustamise saaduste tootmist ebapiisavalt ettevalmistatuks ja seetõttu süvendatud läbitöötamist vajavaks
4. Rõhutada vajadust edaspidise tootmise mahtude ja optimaalsete lahenduste määramise eesmärgil läbi viia kogu põlevkivi kaevandamise ja kasutamise ahelat läbiv analüüs tehnilise ja majandusliku efektiivsuse, keskkonnakaitse ja jätkusuutlikkuse seisukohalt kontekstis riigi energiate strateegia kui tervikuga

2008

Protokoll nr 1 /07. 03. 2008 (Lisa ETA energeetikanõukogu märtsikuu istungil arutusele tulevate probleemide esialgne tekst)

TEEMA: Eesti energeetika tulevik

OTSUSED:

1. Tuleb säilitada põlevkivienergeetika vähemalt olemasolevas mahus ja arendada seda edasi
2. Kõige tänapäevasemaid tehnoloogiaid kasutades tuleb toota põlevkiviõli
3. Uurida tuumajaama ehitamisega seonduvat
4. Kasutada samas mahus edasi Venemaa gaasi

Protokoll nr 2/13.06.2008

TEEMA: Eesti põlevkivienergeetika ja õlitööstuse edasine areng

OTSUSED:

1. Muuta energeetikanõukogu otsuse (vt. pr. nr. 1/7.03.2008) esimese punkti sõnastust: *tuleb säilitada põlevkivienergeetika vähemalt olemasolevas mahus ja arendada seda edasi*
2. Toetada põlevkivitööstuse arendamist/p.2.
3. Toetada põlevkivienergeetika säilitamist/p.2.
4. Toetada põlevkiviõli tootmise suurendamist/p.2.
5. 2008 II aasta tööplaani võtta sisse: kokkuvõtte kliima soojenemisest ja energiajulgeoleku küsimused /p.3.

Protokoll nr 3/ 5. 12.2008

TEEMA: Eesti Vabariik EU-12 (27-15) energiapoliitikas

OTSUSED:

1. Pöörduda Vabariigi Valitsuse poole: asuda võimalikult kiiresti ehitama Narva Elektriyaamade kahte keevkihtenergiablokki kodumaise põlevkivi baasil/ p.1.
2. Valmistada ette pöördumine EU juhtpersonide poole: praegused EU 15 ja EU-12 suhted ei ole vastavuses Maastrichti 1992.a. ja järgnevate lepete põhisätetega nin liitumislepingutega/p.2.
3. Pöörduda Välisministeeriumi ja Keskkonnaministeerimi poole: maksimaalselt orienteeruda kohalike kütuste, eeskätt põlevkivi kasutamisele/p.3.
4. Pöörduda Vabariigi Valitsuse poole: õlitootmine Eestis tuleb säilitada, vajalik asjaosaliste ministeeriumide koostöö/p.4.
5. Paluda Välisministeeriumi ja Keskkonnaministeeriumi pöörduda Vene föderatsiooni poole nõudmisega edastada Eestile vajalikud andmed meid ohustatavate teadaolevate objektide kohta/p.5.
6. Saata Vabariigi keskkonna ministri ettepanek: alustada Kiirguskeskuse ümberkujundamist iseseisva eelarvega Eesti Tuumaenergeetika Inspektsioonika(TEI)/p.6.

2009

Protokoll nr 1/6.04.2009

TEEMAD: Eesti elektrimajanduse ja energiamajanduse arengukavade väljavaated antropotsentrilises ja heliotsentrilises kontekstis, Nord Streami keskkonnahinnagute probleematika, Eesti tuumaenergeetika võimalused, maagaasi ja põlevkiviõli kooskasutamine Soome-Läti gaasitoru taustal

OTSUSED:

1. Ajakirjanduses tuleb selgitada : globaalse soojenemise filosoofiaga on ohtlik kaasa minna/ p.1.
2. Akadeemia ei tohiks jääda kõrvale tuumaenergeetika huvigrupist/ p.3.
3. Tuleb oodata ära EE katsetused põlevkiviõli kasutamisest gaasiturbiinis./p.4.

Protokoll nr 2/30.10.2009

TEEMAD: Kliima soojenemine, Eesti Energia erastamine

OTSUSED:

1. Teadlased ei tohiks kliima soojenemise juttudega nõustuda, et mitte teha valesid otsuseid poliitikas , energiaalastes tuleviku aruteludes/p.2.
2. Ei soovitata EE AS-i muutmist börsifirmaks ja erastamist. Koostada selle sisuline dokument, saata see Vabariigi Presidendile, peaministrile, riigikogu esimehele ,majandusministrile/p.3.

2010

Protokoll nr 1/16.03.2010

TEEMAD: Energeetika aregukavast (Juhan Parts), põlevkivi ploki ehitamise riigihankest (Sandor Liive)

OTSUSED:

1. Toetada kahe põlevkivi-energiaploki ehitamist/p.3.
2. Finantseerida plokide ehitust ilma riigi laenukoormust suurendamata/p.3
3. Teha detailne majandus-tehnoloogiline analüüs põlevkivist toodetud vedelkütuse vääristamisele ja selleks vajaliku vesiniku tootmisele/p.3

Protokoll nr 2/15.04.2010

TEEMA: Eesti põlevkiviõli kasutamise perspektiivid

- *Põlevkiviõlist mootorikütuste tootmine (Sandor Liive, Indrek Aarna)
- *Põlevkiviõli tootmise ja vääristamise keemia (Leevi Mölder)
- *Kõrgtemperatuurne katalüütiline elektrolüüs vesiniku tootmisel (Endel Lippmaa)

Protokoll nr 3/30.09.2010

TEEMA: ESTI ENERGEETIKA SUUNDUMUSI

- *Maakera globaalse temperatuuri muutumine
- *Rohelise energia valupunktid
- *Elektri hinna küsimused
- *Golfi hoovusest
- *Jordaania põlevkivi
- *Soome-Eesti gaasitoru

Protokoll nr 4/02.12.2010

TEEMAD: energisõltumatus, energiaühenduste rajamine, taastuvenergia toetuste täieliku kaotamise ajakava, põlevkiviõlide vääristamine, süsiniku jäljed ja rohesertifikaadid, konkurents energiaturul

OTSUSED:

1. tuleb kõigepealt väärtustada oma energeetika põhimõtteid, energiasõltumatust, leida liitlasi/p.1
2. lühemas perspektiivis ei tohi unustada põlevkivi ja mõistlikkus, poliitilist sõltuvust vältivas koguses gaasi /p.2
3. pidada õigeks kaotada riiklikud dotatsioonid taastuvenergiale. Erand- investeeringutoetust maksta: võsa, praakpuitu ja biomassi põletatavatele elektrijaamadade/p.3
4. enne kui ei ole tutvustatud tehnoloogiat ja selle konkreetset majanduslikku analüüsi, ei kiideta heaks põlevkiviõlidest diiselkütuse tootmist/p.4
5. rohesertifikaatide osas ei toetata dotatsioone taastuvenergiale/p.5
6. teha ettepanek muuta Konkurentsiamet valitsusvälisesks organisatsiooniks /p.6

2011

Protokoll nr 1/18.01.2011

TEEMA: Eelmise koosoleku (pr .nr. 4/02.12.2010)küsimuste lahendamine

OTSUSED:

1. tuleks rõhutada energeetika lähiperspektiivi, mis on ikkagi põlevkivienergeetika/p.1
2. lühem perspektiiv on põlevkivienergeetika ja mõistlikus, poliitilist sõltuvust vältivas koguses gaas/p.2
3. tuulikute ülemäärane arendamine on kallid, sõna elektrijaamadele asendada sõnaga koostootmisjamadele/p.3
4. nõukogu ei toeta dotatsioone alternatiivenergiatele v.a punktis kolm kirjeldatud juhtumil/p.5
5. juhtiv roll Eesti energeetika arendamisel peab olema MKM-il ning selle juures asuv energeetikanõukogu tuleb uuesti ellu kutsuda/p.6

13. aprill 2011.